

Опис ділянки лісу

Характеристика рослинного покриву включає дослідження угруповань природної рослинності (фітоценозів), їх складу, морфологічних особливостей, продуктивності. Рослинні асоціації вивчають методом закладання геоботанічної ділянки (для лісу від 100 до 2500 метрів квадратних). На рівнині вони можуть бути квадратними, при описі рослинності на схилах їх розтягують вздовж схилу. На початку дослідження межі ділянки розмічаються.

Якщо формула лісу створюється для топографічної карти, необхідно зазначити тип лісу за складом порід (хвойний, листяний чи змішаний) та числові параметри деревостою (середня висота дерев, товщина стовбурів, відстань між деревами). Наприклад, якщо розглянути формулу $\text{Л} \frac{25}{0,3} 2$ то спочатку значковими позначками вказано тип лісу за складом порід, числівник (25) відповідає середній висоті дерев, знаменник (0,3) середній товщині стовбурів дерев, а другий множник (2) відповідає середній відстані між деревами.

Опис ділянки лісу розпочинається з визначення формули деревостою, тобто визначають кількісне співвідношення різних деревних порід. Для виведення «формули лісу» необхідно усі дерева прирівняти до 100%, а потім знайти відсоткове співвідношення кожного виду. Далі, прирівнявши 100% до 10 і округливши отримані результати до цілих, можна записати формулу деревостою.

Наприклад, якщо на зазначеній ділянці росте 12 дубів, 9 лип, 5 кленів і 1 груша. Усього 27 дерев.

$27 = 100\%$	$\frac{12 \cdot 100}{27}$	45% дуба
$12 = x$		

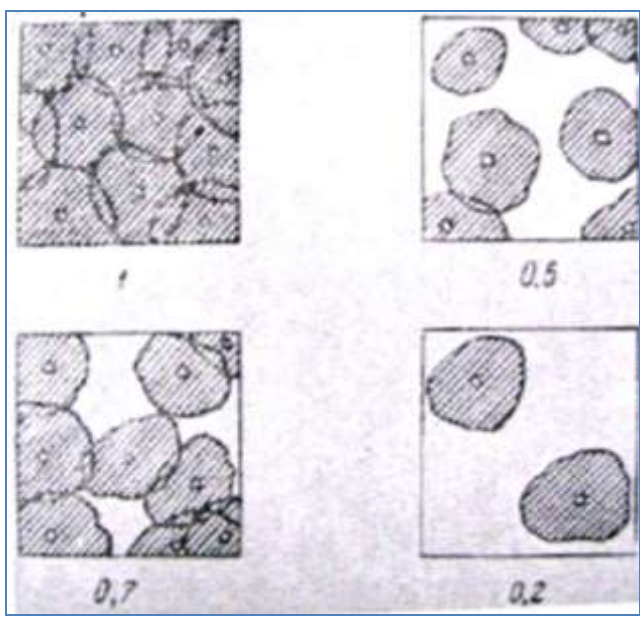
Таким же способом обрахувати всі види дерев (липа – 33%, клен – 19%, груша – 4%). 100% прирівнюємо до 10 і округлюємо отримані результати до цілих, за наведеними даними формула деревостою виглядатиме так: **5дб. 3л. 2кл. 1гр.**

Далі визначають ярусність лісу. Записують наявні яруси (I - дерева; II - чагарники; 3 - трави, 4 - мохи та лишайники) і додають видовий опис усіх ярусів, тобто зазначаються видові назви рослин, котрі зустрічаються на ділянці (на змаганнях необхідно зазначити всі види чагарників і виділити 3 - 5 видів трав'янистих рослин, що представлені на ділянці найбільше). Під час опису ярусів чагарників і трав визначають їх багатство (дуже багате, багате, досить бідне, бідне, поодинокі). В межах дерев і чагарників може виділятися по кілька ярусів, наприклад граби та клени висотою по 50 метрів – перший ярус, а інші дерева, висотою до 30 метрів – другий; високі чагарники (ліщина, бузина червона) – один ярус, а низькі чагарники (малина, ожина, бересклет) – інший.

Підріст – на початку життєвого циклу дерева не перевищують трави, по мірі росту, досягають свого ярусу. Але вони можуть і не вирости, тому складають особливу групу. Також в цей ярус входять ліани.



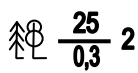
Ще один важливий показник характеристики лісу – це зімкнутість його крон, яка являє собою відношення поверхні землі, затіненої кронами дерев, до загальної площі ділянки. Визначається вона окомірно і вираховується в десятих долях. Якщо немає просвітів, тобто весь видимий простір закритий листям – то вважають, що зімкнутість крон дорівнює 1.



Заповнення орієнтовної картки дослідника №1.

Команда ЗОШ №5555		вікова група _____				бали
Флорогенетична формула лісу		5дб. 3лп. 2кл. 1гр.				56
Зімкнутість крон		0.6				16
Ярусність						26
№ ярусу	Тип рослинності	Рясність	Б.	Видовий склад	Б.	
I	дерева	-----	---	дуб черешчатий (12), клен гостролистий (5)	36	3
II	дерева	-----	---	липа серцелиста (9), груша дика (1)		
III	чагарники	поодинокі	16	ліщина	26.	1+2
IV	трави	багатий	16	пирій повзучий, вероніка дібровна, стенактис однорічний	36.	1+3
<i>можуть</i>	<i>залишатись</i>	<i>пусті</i>		<i>рядки</i>		
Підріст	молоді дерева	досить бідний	16	клен гостролистий	16	1+1
Всього балів						20

Заповнення орієнтовної картки дослідника №2.

БОТАНІЧНА СТАНЦІЯ					
Команда _____		Вікова група _____			
Завдання №1 Обрахувати і записати формулу лісу для топографічної карти			Завдання №2 Розпізнати запропоновані рослини і записати їх родову і видову назву до картки		
місце для запису формули лісу		Бали			бали
		46	1	Тополя срібляста	16
			2	Дуб черешчатий	
		3			
місце для обрахувань	$h = (30 + 25 + 20) : 3 = 25\text{м}$	26	4		
			5		
			6		
місце для обрахувань	Обхват = $(0.1 + 0.7 + 0.1) : 3 = 0.3\text{м}$	26	7		
			8		
місце для обрахувань	$L = (1 + 3 + 2) : 3 = 2\text{м}$	26	9		
			10		
		106			106
всього балів 20					